

PAUL SÂRBU

SAMKA, DUHUL APELOR

În noaptea de Anul Nou, Humbri, atras ca de o chemare a destinului, porni pe la unsprezece noaptea spre grindul Samka, fără să-i pese de Lila care purta cu greu sarcina. Se duse să vadă locul unde probabil plănuia un sacrificiu „pe altarul al duhului Samka”. Știa că va trece printre tufe de cătină or sălcii desfrunzite. Bătea un vânt dinspre nord, dar luase cu el o sticlă de spirt. Fu atras ca de un magnet de altarul unde bunică-sa, Gheboasa, chema în noapte, în singurătatea crivățului, duhul întunecat al Samkăi, care se întrupa, luând, fie chip bărbătesc, cu care coabita și încheia legăminte între două lumi sau chiar trup femeiesc, cum i se arătase în vis lui Humbri. Mai aflase de la Daria că el, Humbri, fusese menit duhului, ca primul urmaș pe linie bărbătească, dar că ea, Daria, nu voise în ruptul capului să țină o astfel de făgăduială „drăcească”. Spera din partea duhului o vindecare miraculoasă, căci simțea crescând în el o nouă tumoare, de care nu le mai spusese nici Dariei nici Lilei. ...O simțea înăuntrul lui cât un pumn, arzându-l neâncetat ca un tăciune aprins, ziua și noaptea, treaz sau beat, într-un loc pe care-l simțea cu precizie undeva lângă ficat. Știa că e condamnat, că nu mai are nici o scăpare, că în zadar se cununase și încercase să ceară ajutorul cerului unde i se promitea scăparea doar pe lumea cealaltă, iar el voia să-și prelungească viața în lumea aceasta și ar fi făcut orice pact, și-ar fi vândut sufletul Samkăi, numai să fie ceva adevărat în tot acest ritual...

Humbri umbla prin japșe privind cum se zvârcolește Calea Laptelui deasupra, ca un balaur, intrând și ieșind din nori, târându-și solzii și scoțând uneori capul de șarpe cu ochii înstelați și înveninați, urmărindu-l de parcă ar fi vrut să-l prindă ca pe o gănganie ca să-i sugă sângele ori ca pe un șoarece ori o nevăstuică ce se pitea după popândocii de rogoz de care se împiedica mereu. Humbri mergea șerpuit și aiurea, era beat și-i era teamă să nu se învârtească în cerc. Obosit se așeză pe un popândoc privind de după un lan de stuf . Simți sub el colții drăcești ai unor cornaci, știa că oamenii deltei îi mănâncă, desfăcu cu dinții aceste fructe, scuipe coaja lemnoasă și ronțai miezul dulce ce conținea grăsimi, apoi rupse niște tulpini de papură, desfăcu coaja și mestecă rizomii amintindu-și că, fiind copil, îi ronțăia ca pe niște acadele. După ce-și mai potoli foamea, auzi suflul înghețat al crivățului prin stufărișuri, privi din nou cărările întunecoase ale cerului, pline de hârtoape și gropi ce duceau mai degrabă în iad, în pământul morții, al tuturor sfârșiturilor și mai trase un gât de spirt. I se păru că doar aici pe pământ își mai poate prelungi viața și, fără să mai pregete, porni iarăși în căutarea Samkăi, a altarului negru al bunică-sii spre care mergea nesigur, ca spre o amânare a morții. Mări și grăbi pașii ca un pelerin spre un templu al întunericului, privind arterele cerului, din care se scurgea peste lume un sânge întunecat, simțind cum se îndrepta pe drumeaguri ce șerpuiău chiar în sufletul său, spre părți magice ale creierului pe care oamenii nu mai umblaseră de mii de ani, de care se îndepărtaseră cu frică și de care el se apropia cu speranță, așa cum făcuse la întrunirile sataniste din trecut. Simțea că se îndreaptă nu spre grindul Samka, ci spre adâncimi întunecate, poate spre vremurile sălbatice în care oamenirea se închina la șerpi.

După ce trecu peste ochii hipnotici, înghețați a două ghioluri și

apoi peste panglica unei gârle, ca un parazit intestinal al bălților, Humbri privi din depărtare duna cimitir a strămoșilor lui, ce scânteia argintiu sub nisipul stelar, privi grindul fostei vrăjitoare, unde aceasta viețuise în urmă cu un sfert de veac, loc de care și astăzi se fereau oamenii, considerându-l al Întunericului, al Răului. Acea gărlă înghețată, ce încolăcea grindacul, îi păru lui Humbri granița dintre două lumi, dintre cea a oamenilor de azi și cea a duhului Samka, a împărăției lui de sute de ani, a trecutului fără sfârșit și fără moarte, i se păru chiar o trecere spre gropile și subteranele minții lui, înspre o hrubă, o peșteră, adâncă și plină de stalactite, a sufletului, pe care însăși omenirea o părăsise de milenii.

Humbri pășea la miezul nopții, la cumpăna dintre ani, parcă spre o altă lume. I se părea că intră fără întoarcere, din lumea oamenilor în lumea spiritelor, că se întoarce cu mii de ani în noaptea timpului și a istoriei, pe o vreme uitată și patronată pe atunci de spirite. Pe de altă parte timpul acela i se părea a fi prezent în hăurile din creierul lui, unde nu există decât un prezent continuu, doar acoperit de uitare și îngropat adânc, un prezent atins de amintirea unei realități apuse și îndepărtate. Lui însă, cel mai puternic i se păru acel apus de demult, în sufletul omului lui cel de azi, un prezent ce mai licărea doar ca niște tăciuni în care, dacă suflă cenușa veacurilor, aprinzi și reînvii o realitate demult uitată. Humbri mai sorbi o dată din sticla cu spirt și păși, slăbit și uscat sub bătaia stelelor ce scăpărau intermitent printre păienjenii și putregaiul norilor. Duna cimitir se mărea pe măsură ce se apropia de ea. Din coliba Gheboasei nu rămăsese nimic în afara unor pietre și acelea risipite. În apropierea dunei-cimitir, unde se mai păstrau încă oasele strămoșilor lui, ființe ce populaseră grindurile în urmă cu zeci de ani, înainte de a fi obligați de comuniști să le părăsească și să se așeze în sate, se mai

vedeau ruinele vechiului altar al bunicii lui, Gheboasa, pe care-l construisese în proslăvirea duhului apelor, Samka. Urme ale altarului, păgân mai dăinuiau în parte, deoarece fusese construit din piatră adusă din apropierea fostului lagăr de deținuți politici din deltă, de la Periprava.

Humbri simți cum îi bate inima când puse palma pe piatra ce lucea argintiu sub stele, piatră cărată de bunică-sa. Mai trase un gât și aprinse o țigară. Privi duna de aproape și văzu tufe de buruieni uscate, pâlcuri de mărăcini și arbuști desfrunziți. Dincolo creșteau sălciile și gârla înghețată ce înconjura grindacul. Pe acolo, spunea legenda, se căsătoriseră ca în balada Miorița, având ca martori luceferii și sălciile, bunică-sa Gheboasa cu pustnicul Arsene, legătură ce durase până la moarte fără a încheia vreun act la primărie...

Mai întâi făcu un foc din vreascuri uscate, de salcie, îl înteți și-l auzi cântând ca niște aripi de lebedă în vâltoarea crivățului. Apoi începu să așeze piatră pe piatră, să reconstruiască pereții după vechile urme de temelii. Mai aruncă lemne ca să se dezghețe pietrele, să le poată dezlipi una de alta și încetul cu încetul grămada de pietroaie luă forma unui adăpost.

Deodată văzu focuri de artificii colorate la granița dintre Delta cu Ucraina. Probabil poliția de frontieră semnala sfârșitul unui an, moartea timpului trecut și un nou început. Humbri se aplecă, rupse pe genunchi niște crengi, le duse cu brațul la vechiul altar și, descoperind acolo un fel de vatră, le puse și aprinse un foc în mijlocul acesteia. La flacăra vreascurilor cercetă mai bine ciudatul acoperământ și văzu că lângă perete mai exista un pat din piatră. Deasupra se vedea, statornică, Steaua Polară, totdeauna aceeași. Dar, cel mai ciudat lucru fu forma de piatră a vetrei : observă că era rotundă și pe margini exista un șanț circular cioplit, că aceste adâncituri circulare se prelungeau cu o

scurgere îngustă în partea dinspre Steaua Polară, într-un fel de pivniță năruită. Luă un vreasă aprins și văzu că șanțulețul de scurgere ducea într-adevăr într-o văgăună aflată înspre partea de apus a altarului. Acea înfundătură, ca o mică pivniță, din pietre năruite de vremi părea o ascunzătoare străveche. Lui Humbri i se făcu frică și i se păru că e nebun, dacă la miezul nopții dintre ani și dintre lumi, cerceta aceste lucruri singur pe grind, sub ciudata clipire, ca a unui ochi de șarpe, a Stelei Polare. Dar această nebunie îi plăcu. Mai alergă la dună și smulse uscături pe care le aruncă întinzând focul și, apucând un nou vreasă, ca o torță cercetă acele meandre surpate din subsolul altarului, scotoci secretele acelor pietre pe care toți le blestemaseră și le ocoliseră de atâta amar de ani. Băgă mâna printre pietrele surpate și se pomeni în mână cu o piua acoperită cu un fel de capac. Se chinui să-l desfacă și când, în sfârșit îl dădu deoparte, nu mică-i fu mirarea când găsi înăuntru o carafă plină cu un lichid gălbui amestecat cu niște semințe. Bănuî că erau semințele vrăjitoarei, poate de mătrăgună. Cu niște teșituri de piatră scoase dopul de plută, smolit pe margine și, dinăuntru îi pătrunse în nări un miros tare de rachiu vechi, de prună. Turnă totul în piua de piatră pe care o așeză pe jar.

Curând începură să iasă aburi de rachiu, căci piatra aproape se înroși pe margine. Cu o nuia mestecă fiertura și gândi că aceea putea fi băutura vrăjită a Gheboasei, licoarea ce-i da puterea de a lua legătura cu duhul Samkăi. Își aduse aminte că el fusese născut sâmbăta și cei născuți sâmbăta au darul de a vedea moroii ieșind noaptea din gropile din cimitir sau duhurile pe care alții nu le pot simți și înțelege. Până și patul de piatră pe care bunică-sa îl acoperea probabil, pe vremuri, cu piei de câini enoți, bizami și vidre se încălzi de la focul făcut în altar. Curând băutura începu să fiarbă aromitor și Humbri luă niște fân uscat ca să nu-l frigă la

mâini, scoase piua și o puse alături să se răcească, întetind mai departe flăcările. Cum aburul de rachiu vechi și fiert îi gâdila nările, sorbi cu poftă de câteva ori, plescăindu-și limba de plăcere. Humbri se întinse pe patul de piatră, care se încălzise puțin, privi stelele acoperite și descoperite, pe rând, de norii răvășiți de vântul de la nord și simți că în noaptea aceea va intra în legătură cu Samka, duhul apelor.

Deodată realitatea i se păru relativă, țesută parcă din adevăr, vis, dorințe, moarte și viață, toate amestecate într-un covor fermecat pe care putea pluti ca în poveștile arabe. Doar dacă se concentra, mai percepea ce e real. Mai văzu după o sforțare a minții duna-cimitir ce scânteia mărunț, rece și argintiu, salcia scorburoasă, veșnica stea neclintită ce indica nordul, după care simți cum ceafa i se prăbușește pe bucata de piatră ce ținea loc de pernă.

*

Se pomeni mângâind o făptură nepământească, cu părul lung, doar că avea în loc de picioare doi șerpi, cu solzii vineții, iar în loc de trunchi o uriașă caracatiță cu nenunărate brațe fine, delicate, brodate în roșu și liliachiu care se terminau în loc de buricele degetelor, cu ochi galbeni, ca ai Lilei. Capul roșietic al caracatiței avea buzele ca o mică meduză roz, trupul ei avea pete violete și se revărsa peste el ca lava unui vulcan, iar el se simțea fericit ca într-un extaz. Întrebă dacă e Samka, deoarece aflase că bunică-sii i se arăta ca întrupare bărbătească. Făptura-i răspunse șoptit că duhurile sunt nemuritoare și se întrupează după dorința pământenilor, iar el o dorea așa. Mai află din acele șușoteli, cărora mai degrabă le simțea înțelesul decât le deslușea răspunsurile, că duhul Samkăi se arată mai mult sub formă de femeie și chinuia

muierile rămase grele, care nu-și țin făgăduielile față de duh, cautând să le ucidă pruncii la naștere, să le ia sufletele. Humbri fusese unul care trebuise de demult să-i aparțină ei. Dar Daria încălcase legământul – și de aceea avuse o soartă nenorocită, iar pedeapsa căzuse cu boală grea, ca un blestem, pentru el ! De aceea îl punea să jure că-i va dărui următorul prunc pe care avea să-l nască în curând Lila. Duhul acesta întrupat astfel, promitea că, deși pruncul va fi sacrificat, va rămâne totuși în viață, ca și când nu s-ar întâmpla nimic. Poate că va face în așa fel ca Lila să aibă doi gemeni, ori poate chiar trei! El trebuia s-o aducă noaptea la acest altar și sângele copilului trebuia să se scurgă pe șanțurile încinse ale pietrei de sacrificiu, prin acel canal de piatră, iar rămășițele pământești să fie depuse în duna-cimitir. Va fi nu numai împlinirea unei datorii vechi, dar și semn de respect pentru duhul bălților care e nemuritor și le va face și pruncul lor nemuritor. Așa trebuia să facă Daria, însă preferase să fugă în lume. De aceea Samka-i trimise lui boala fără leac, ca o necruțătoare răzbunare.

Humbri se ridică pe patul de piatră și făptura dispăru ca o nălucire. Auzi crengile răsunând în vântul de pe grindac și simți o buhă vâslind ușor prin aer.

Ca să se dezmeticească, ieși din văgăună, dădu ocol acesteia și nu simți decât noapte, singurătate și un vânt care parcă ofta. Nu știa de ce-i venea să plângă ! Ciudata arătare-i stârnise o curiozitate mortală și ar fi vrut s-o întâlnească iarăși. Se întoarse lângă piatra de sacrificiu unde mai pâlpâiau tăciuni, luă piua și sorbi din fiertura care se răcise, până rămăseseră semințele, după care se zvârcoli și căzu iarăși pe patul din piatră.

De data asta ciudata arătare își schimbă înfățișarea și îi apărură ca o hârcă, doar scheletul învelit într-o mantie pământie și doar după pâlpâirea roșie și fumegândă din fundul tigvei descărnate

mai da semne de viață. Parcă în interiorul craniului abia mai pâlpaie o lumânare, fumul ieșindu-i din orbite cu vâjâit de vânt. Îi răspunse unei întrebări interioare a lui – dacă este posibil ca să-l vindece de boală. Totuși, în tigva golită îi erau înfipite niște fire de păr albe și rare, lungi, ce-i ajungeau la oasele picioarelor. Blestemata arătare îi șuieră din oasele maxilarului, fără limbă, fără carne sau piele, printr-un curent de fum și pâlپări de flăcări că, dacă acceptă s-o slujească în fiecare noapte, să intre în el la miezul nopții și să iasă la cântători, și în acel interval să i se supună în chip absolut, îl vindecă de boală și va mai trăi pe acest pământ atâta timp cât va respecta acest pact...

Humbri, mai întrebă cu spaimă ce va face în acel timp, iar șuieratul limbilor de flăcări îl întrerupse, ca și când l-ar fi întrebat, la rândul ei, ce-i mai pasă, dacă toată voința și mintea lui îi va aparține ei – ; el nici nu-și va mai aminti nimic a doua zi. Mai mult, trupul lui va rămâne ca un mort viu în pat și toți vor ști că doarme acasă, în timp ce sufletul său posedat va bântui prin sat. Dar dacă nu acceptă, va muri mult mai repede.

Toate acestea i le transmise parcă telepatic și el răspunse cu viu grai că e de acord. Apoi își frecă țeasta și fața cu un pumn de zăpadă cu gheață, ca să-și revină parcă dintr-un vis.

Instantaneu făptura luă o formă drăcească, asemănătoare cu cea dintâi, și începu să se agite cu picioarele și brațele terminale cu capete de șerpi și ochi hipnotici ce luceau, scoțând limbi despicate ce șuierau, mușcându-l și trimițându-i în vene un venin ca mierea, schimbându-și culorile solzilor, ca un cameleon, îi văzu sexul fierbinte dintre cei doi șerpi - pulpe, îl învălui, se făcură ghem, se învălătuciră amândoi scrânșnind și gemând, simțind plăceri pe care doar nepământenii le pot trăi. Se cufundă parcă într-o altă lume, cu alte plăceri, cum numai entitățile fără moarte au parte.

Înainte de răsărit, se trezi pe patul de piatră, cu dureri în

creștet, de parcă fuse lovit cu o bătă. Improviză o mătură din niște ferigi uscate de afară, mătură spuza și cenușa din vatra circulară pentru sacrificii. Era stors de puteri ca niciodată, dar perfect conștient : își aducea totul aminte. Apoi sparse o piatră, luă un ciob ascuțit din ea și-și deschise venele de la mâna stângă cu o mică tăietură. Văzu la licărul stelar, cum sângele i se scurge în mici vârtejuri și cum acel canal îngust ca o beregată, îl înghite hulpav transformându-l în fum, căci piatra încă era încinsă. Văzu cum sângele lui se preface în cenușă. Apoi își rupse fâșii din cămașă și-și legă tăietura chezășie, care avea să se închidă în chip miraculos de repede, lăsându-i totuși o mică cicatrice, în formă de „S”.

Pactul fusese încheiat .

E ca și când Humbri ar trăi în două lumi, una astrală a spiritelor, unde mai are o speranță, dar și una lucidă, în care viața a ajuns demult la capăt, în care caută să-și înăbușe deznădejdea în alcool, tutun, ură. În chip ciudat, cele două planuri nu se exclud în mintea lui. Adică, pe cât e de sigur că pierde din lumea oamenilor, tot pe atât de sigur pare a fi că speră să existe la nesfârșit, ținut în viață de întunericul și cătușele duhurilor. Nu știe cât timp mai are și vrea să simtă viața chiar și cu o voluptate a deznădejzii, să trăiască toate emoțiile unei existențe până la optzeci de ani, comprimate într-un interval scurt de câteva luni. O teorie a lui Humbri era că „ Dumnezeu sau Dracu dă tuturor oamenilor același pachet cu daruri, adică toți au de trăit aceeași cantitate de fericire și de durere. Numai că unii consumă pachetul mai repede iar alții mai încet. Depinde cum și-l gestionează fiecare și în ce scop ! Unii îl investesc în bogăție, alții în fericire, alții în operă, în descoperiri care ajută lumea”. El vrea să-și „fumeze” ce-i mai rămăsese din pachet, ca să învingă cu orice preț boala!

*